

Za narodne zborove a ne ekspertsku vladu

Jedan bauk kruži Srbijom, bauk direktne demokratije. Sve sile stare Srbije sjedinile su se u svetu hajku protiv tog bauka, vlast i opozicija, Ćaciji i Đilasi, patrijarh i ambasadori...

Svi oni insistiraju na formiranju "ekspertske vlade", samo da narod ponovo učuti, da točak kapitalističke privrede nastavi da se vrti i da vladajuća klasa nesmetano nastavi da se bogati na grbači svih nas.

Fakulteti u celoj zemlji blokirani su više od četiri meseca, dok se narodni, direktnodemokratski zborovi šire po gradovima i opštinama. Ljudi se samoorganizuju po komšilucima i mesnim zajednicama u zborove koji imaju veliki potencijal da postanu alternativni, nehijerarhijski oblik društvenog organizovanja.

Ne postoje nikakve naznake da će vlast zaista ispuniti studentske zahteve, niti deluje da je njihovo ispunjenje uopšte moguće do kraja, jer bi režim suštinski morao sam sebe da razmontira, i sam sebi da sudi, kako bi ih ispunio.

U tom društveno-političkom kontekstu ideja nekakve ekspertske vlade postaje glavna mantra pre svega prozapadne opozicije, ali sve više i vladajućeg režima, koji pokušava da kroz predstavljanje svoje verzije ekspertske vlade osigura kontinuitet svoje vlasti.

Treba jasno reći da su samoorganizovani studentski plenumi i narodni zborovi u oštroj suprotnosti sa svim rešenjima koja vlast ili opozicija mogu da ponude. U društvu koje je duboko razočarano u političare i stranke, insistiranje na ekspertskoj vladi postaje način da se narodu poturi naizgled "nepolitičko" rešenje krize u kojem će kroz "vladavinu najstručnijih" doći do kreiranja pravednijeg političkog poretka.

Zapravo, taj politički poredak sve vreme ostaje isti. "Ekspertska vlada" ili ne, to ni na koji način ne menja neoliberalni kapitalizam i prirodu vlasti u Srbiji. Svaka vlast u Srbiji je kolonijalna uprava koja osigurava ekonomske interese međunarodnog finansijskog kapitala i obezbeđuje nesmetanu eksploataciju radničke klase u Srbiji.

Osnovni zadatak vlasti u Srbiji je da konačno počne iskopavanje litijuma u dolini Jadra i da se Srbija pretvori u razrovanu pustaru bez vode za piće. Njihov zadatak je i da konačno uđemo u NATO, da bismo plaćali reket zapadnom vojno-industrijskom kompleksu i zauzvrat imali tu čast da budemo topovsko meso u njihovim ratovima i da zaboravimo kako su nam uništili zemlju i zatrovali nam polja osiromašenim uranijumom. Kroz projekte kao što je Expo 2027. režim pere desetine milijardi evra, dok nastavlja da beskonačno zadužuje nas i našu decu, i decu naše dece...

Direktnodemokratski zborovi predstavljaju nesavladivu prepreku građanskim političarima koji su navikli da funkcionišu u hijerarhijskim partijskim strukturama i institucijama u kojima mogu da zasednu u fotelje i bogate se kroz nameštanje tendera, uzimanje procenata i razne druge kriminalne radnje.

Političarima plenumi i zborovi izazivaju strah i paniku zato što su to mesta gde su ljudi ravnopravni u diskusiji i odlučivanju. Samim tim nema mogućnosti da se političari dokopaju pozicija vođe jer vođa nema.

Šta je koncept ekspertske vlade i čemu služi

Ideja ekspertske vlade je samo još jedna u nizu ideoloških šarenih laža kojima se vladajuća klasa služi da pasivizuje narod i izvuče se iz krizne političke situacije. "Ekspertska vlada" je pokušaj manipulacije da bi se opšta netrpeljivost naroda prema političarima i političkom sistemu premostila

rešenjem koje “nije političko”.

Izraz “ekspertska vlada” se danas koristi u javnom prostoru slično kao što se pre dvadeset godina govorilo da nam je potrebna “poštena privatizacija po slovenačkom modelu” ili da “moramo da promenimo sistem vrednosti”, a pre desetak godina da “Evropa nema alternativu”.

“Ekspertska vlada” je nova ideološka lozinka za staru prevaru, hipnotisanje naroda i obezbeđivanje pristanka.

Neki od najpoznatijih skorijih primera su vlada bankara Marija Montija u Italiji (2011-2013) i vlada ekonomiste Lukasa Papademososa u Grčkoj (2011-2012). Obe vlade su uspostavljene kao pokušaj nalaženja “nepolitičkog” izlaza iz dubokih dužničkih kriza u koje su Italija i Grčka gurnute direktno od strane Evropske centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda.

Rezultati ovih “ekspertskih vlada” su bili katastrofalni i obeleženi brojnim skandalima, brutalnim merama štednje, uvlačenjem ove dve zemlje još dublje u krizu – koju je naravno na kraju morala da plati radnička klasa Italije i Grčke, a ne gazde i političari. Umesto da ispune proklamovanu misiju “rešavanja” društvenopolitičkih kriza, ove vlasti su ostale upamćene kao jedne od najgorih u posleratnoj istoriji Italije i Grčke.

Mi u Srbiji takođe imamo bogato iskustvo sa raznim “ekspertima” od G17+ i Mladana Dinkića, preko Božidara Đelića, do Lazara Krstića, i na kraju i Ane Brnabić, koja je na političku scenu stupila kao “vrsni nestranački ekspert.”

Pogledajte samo koliko je besmislena ideja da “ekspertska vlada” može biti “nepolitičko rešenje” koje je imuno na ideologiju i koje je čisto tehničke prirode, zaduženo da osigura “fer izbore”, “ekonomski preporod” i slične fantazije.

Svaka vlast je neminovno politička. Zato se zapitajmo – koju

bi politiku u Srbiji zastupala ekspertska vlada? Pa zastupala bi istu onu neoliberalnu kapitalističku politiku za koju se zalažu i vlast i opozicija. Sve političke partije u Srbiji nastupaju kao eksponenti ekonomskih i političkih interesa vladajuće klase zemalja centra svetskog sistema, pre svega Amerike i Evropske unije.

Trenutno jedinu političku alternativu u Srbiju stvaraju studentski plenumi i narodni zborovi.

“Ekspertska vlada” je kraj direktnodemokratskog narodnog pokreta

Kada bi se ispunila želja opozicije, da samoorganizovani studentski pokret, zajedno sa narodnim zborovima, od vlasti zahteva formiranje “ekspertske vlade”, ubrzo bi došlo do gašenja celokupnog protestnog pokreta – na opšte zadovoljstvo i vlasti i opozicije.

Formiranjem “ekspertske vlade” naizgled prestaje da postoji trenutna vlast i samim tim samoorganizovani narodni pokret nema kome da uputi svoje zahteve, niti protiv koga da protestuje. I vlast i opozicija imaju interes da se protesti što pre ugase i da se plenumi i zborovi prekinu, budući da ne mogu da ih stave pod svoju kontrolu zbog njihovog direktnodemokratskog karaktera.

Zborovi nemaju hijerarhijske pozicije kao stranke i nije moguće ostvariti kontrolu nad njima kroz postavljanje nekolicine partijskih funkcionera na pozicije moći. Koruptivni model po kojem se na mesta predsednika opština, javnih preduzeća, direktora škola i slično postavljaju partijski poslušnici nije moguć kada je reč o zborovima. Zato je “ekspertska vlada” vrlo pogodan način da se politika ponovo svede na parlamentarnu demokratiju i glasanje za ovu ili onu

kapitalističku partiju.

Veliki broj fakultetskih plenuma se, tokom četiri meseca blokada, jasno izjasnio protiv opozicionih partija i organizacija. Po sličnom principu se značajan broj narodnih zborova takođe ograđuje od delovanja opozicionih aktivista i partijskih funkcionera, ne dozvoljavajući im da se politički eksponiraju na zborovima.

“Ekspertska vlada” je trenutno najefektnije oružje koje vlast i opozicija imaju na raspolaganju a kojim bi mogli da uguše masovni samoorganizovani direktnodemokratski pokret u Srbiji. Eto zašto se toliko insistira na “ekspertskoj vladi”, pogotovo od strane opozicije koja trenutnu situaciju vidi kao jedinstvenu priliku da se dočepa vlasti i to bez izbora.

Za razliku od “ekspertske vlade” i kapitalističkih izbora, direktnodemokratski zborovi imaju stvarni materijalni potencijal za autentične društvene promene, vođene od strane naroda a ne partijskih funkcionera i njihovih stranih gospodara.

Potencijal narodnih zborova za društvenu promenu

Spletom istorijskih i političkih okolnosti, direktna demokratija je baš u Srbiji na prelazu između 2024. i 2025. godine doživela jedan od najvećih procvata u dosadašnjem toku 21. veka u Evropi.

Studentske blokade organizovane su putem direktnodemokratskih plenuma, po ugledu na ranije blokade fakulteta u Srbiji od 2006. do 2015. Studenski protestni pokret je u javni prostor uneo direktnu demokratiju kao model samoorganizovanja koji zaista daje konkretnu političku moć svakom pojedincu. Umesto farse parlamentarne demokratije, studentski plenumi i narodni zborovi su pokazali da postoji alternativa predstavničkoj,

kapitalističkoj demokratiji.

Zborovi su pokazali u praksi da ako može nekoliko stotina ljudi da se nađe u istom prostoru i izabere među sobom pojedince koji će sprovesti odluke kolektiva, nema razloga da ti isti pojedinci imaju bilo kakav autoritet mimo mandata da sprovedu određene odluke. Umesto biranja političkih funkcionera koje ne možemo da smenimo osim na izborima, svi ljudi koji su delegirani od strane zborova da obave određenu funkciju su u svakom trenutku smenjivi ukoliko zbor proceni da ne rade u skladu sa delegiranim mandatom.

Iako opozicija pokušava da se kroz svoje eksponente infiltrira u narodne zborove, kao i da okrene studentske plenuma ka podršci ideji ekspertske vlade, ovo ne ide nimalo lako – baš zbog direktnodemokratske procedure, koja garantuje da ne može neko da dođe i prosto nametne svoj stav sa pozicije autoriteta.

Zamislite koliku prepreku ovakvo direktnodemokratsko uređenje predstavlja za sve političare! Ne bi mogli da zloupotrebljavaju moć i vrše koruptivne radnje jer sama politička moć više ne bi bila u rukama pojedinca, već kolektiva.

Da li mislimo da zborovi i plenumi mogu da dovedu do rušenja kapitalističkog sistema? Ne mislimo. Ali smatramo da ovaj, nikada pre viđeni, masovni direktnodemokratski pokret dovodi do primarne politizacije stotina hiljada ljudi širom Srbije. Hiljade ljudi su po prvi put u svojim životima postali misleći politički subjekti koji se aktiviraju u svojim lokalnim zajednicama, umesto da se oslanjaju na glasanje svakih par godina kao nekakav vrhunac političke delatnosti pojedinca.

Srbija ima i novi politički pojmovnik koji čine plenum, zbor, direktna demokratija, direktna akcija, samoorganizovanje. Ovi pojmovi su danas u centru javnog mnjenja, i hteli – ne hteli, čak i političari vladajuće kriminalne garniture su morali da

nauče šta oni znače i da počnu da javno pričaju o njima.

Međutim, u realnosti su društvene borbe dugi i mukotrpní procesi. Narod mora istovremeno da postigne pòbedu i nad režimom i nad opozicijom. Da bi se to desilo neophodno je da direktnodemokratski pokret u Srbiji bude ozbiljna društvena snaga i nastavi sa zauzimanjem sopstvenih političkih pozicija. Neophodno je uspostaviti paralelne strukture lokalne samouprave i graditi pokret odozdo. Neophodno je da se zborovi i plenumi zajedno ispletu u široku mrežu otpora i solidarnosti koja će prekriti Srbiju.

Zato ćemo mi nastaviti da budemo aktivni na svojim fakultetima i u svojim zajednicama, boreći se za širenje masovnog, direktnodemokratskog narodnog pokreta kroz plenuma i zborove, a protiv vlasti i protiv opozicije i protiv kapitalističke šarene laže "ekspertske vlade."